

Курс "Всесвітня історія"

Викладач: доцент, д.і.н. Кравченко Олена Валентинівна
Кафедра міжнародних відносин та політичної філософії

ЛЕКЦІЯ 1

Історія первісного суспільства

1. Науково-теоретичні засади вивчення всесвітньої історії.
Періодизація історичного процесу.
2. Виникнення людини. Первісне суспільство.

Навчальна література

- Дедурін Г. Г. Всесвітня історія / Г. Г. Дедурін. - Х. : АССА, 2018.
- Даймонд Джаред. Зброя, мікроби і харч: Витоки нерівностей між народами / Дж. Даймонд; пер. з англ. та наук. ред. Т. Цимбала. – К. : Ніка-Центр, 2009.
- Юваль Ной Харарі Людина розумна.. Історія людства від минулого до майбутнього. – Х.: Клуб сімейного дозвілля, 2016.

Що вивчає **всесвітня історія**?

слово «*історія*» — давньогрецького походження, перекладається як «*оповідь, переказ про відоме, досліджене минуле*». Це наука, що вивчає минуле людства на основі усних, писемних свідчень і матеріальних пам'яток. Історія людства від найдавніших часів до теперішнього часу називається **всесвітньою історією**.

Всесвітня історія — розділ історичної науки, який вивчає минуле народів світу від найдавніших часів до теперішнього часу.

Учені виокремлюють основні історичні *періоди*, що їх пройшло людство:

I період — історія Стародавнього світу:

від появи перших людей — до кінця V ст.;

II період — історія Середніх віків (кінець V — до кінця XV ст.);

III період — історія Нового часу (з кінця XV — XIX ст.);

IV період — Новітня історія (XX ст. — до наших часів).

Варто запам'ятати!

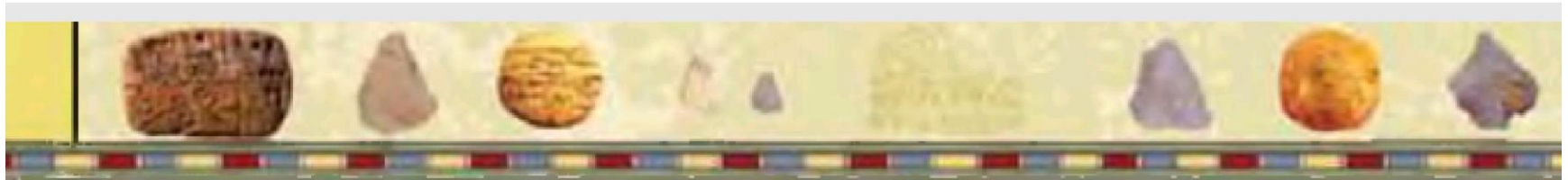
Періодизація історії людства — умовний поділ історії людства на певні хронологічні періоди. Періодизація є одним зі способів упорядкування історії.

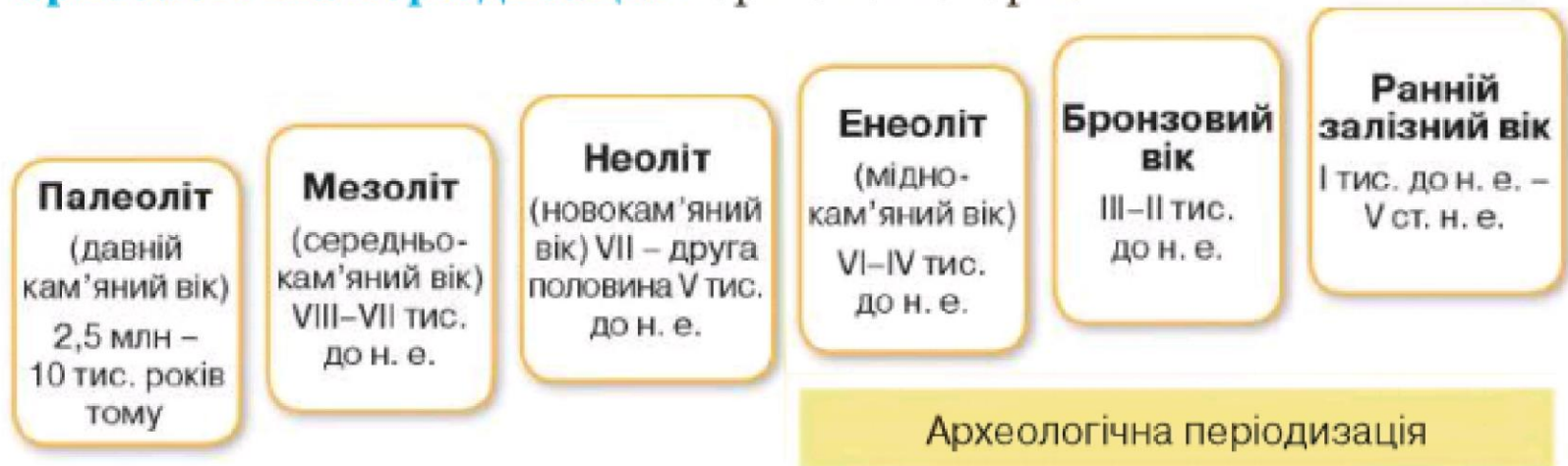
Історична періодизація: світ і Україна

З появою людини розпочинається історія первісного суспільства. Людина виокремилася зі світу тварин тоді, коли почала виготовляти й застосовувати знаряддя праці.

НА

матеріалах і технологіях виготовлення знарядь праці заснована **археологічна періодизація** первісної історії.

<https://learningapps.org/watch?v=px25zod3t19>

Ймовірні стадії антропогенезу

	Антропони	Гомініди—прямоходячі примати				
	Dryopithecus	Australopithecus	Homo erectus	Homo sapiens		
	Дриопітек	Австралопітек	Древнійший человек (питекантроп, сиантроп и др.)	Древний человек неандерталец	Новые люди	
				Кроманьонец	Современный человек	
Внешний вид						
Череп						
Объем мозга		450–550 см ³	900–1200 см ³	около 1400 см ³	до 1600 см ³	до 1800 см ³
Орудия труда						
Образ жизни		Олдувайская культура: чоперы, отбойники	Ашельская культура: рубила, ядрища	Мустьерская культура: наконечники, скребла	Шатальперонская культура: орудия из кости, рога и камня	Каменный, медный, бронзовый и железный века

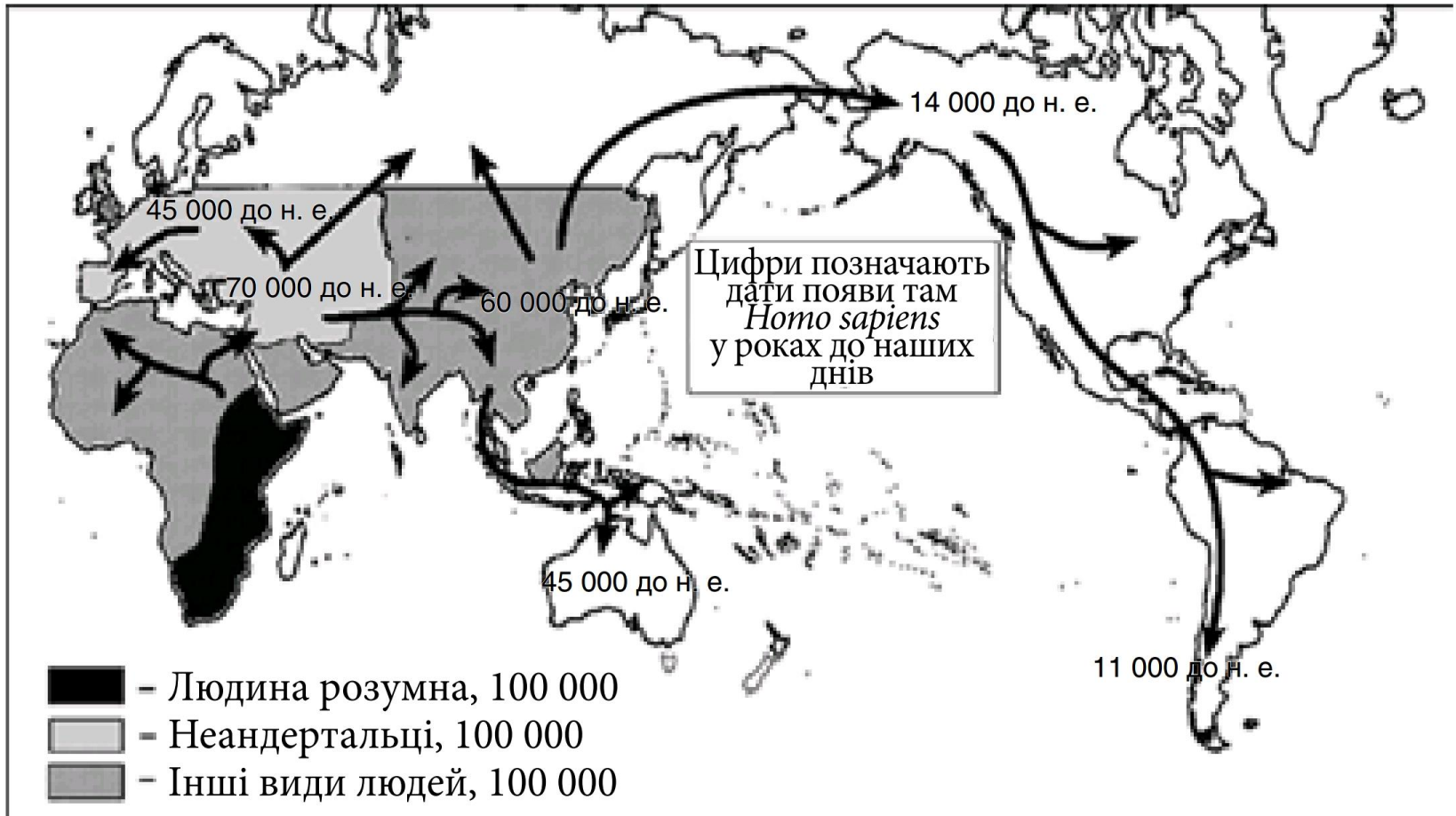
Особливості та проблемність
композиції
???

НЕАНДЕРТАЛЬЦІ Й ЛЮДИ Що між ними відмінного

Людина розумна
(Homo sapiens)

Неандерталець
(Homo neanderthalensis)

Мапа 1. *Homo sapiens* завойовує земну кулю

Поява нових способів мислення та спілкування 70—
30 тисяч
років тому — це справжня

Когнітивна революція.

Що її спричинило?

ЯКІ НАСЛІДКИ?

Що сталося під час Когнітивної революції?

Нова здатність	Ширші наслідки
Здатність передавати більші обсяги інформації про навколишній світ <i>Homo sapiens</i>	Планування та виконання складних дій, таких як уникнення левів та полювання на бізонів
Здатність передавати більші обсяги інформації про соціальні стосунки <i>Homo sapiens</i>	Численніші та зв'язаніші групи, кількістю до 150 осіб
Здатність передавати інформацію про речі, яких насправді не існує, приміром про духів племені, націй, товариства з обмеженою відповідальністю та права людини	а) Співпраця між дуже великою кількістю чужих людей; б) швидке оновлення соціальної поведінки

Юваль Ной Харарі Людина розумна. Історія людства від минулого до майбутнього. – Х., 2016. - с. 53

ЖИТЛА ДАВНІХ ЛЮДЕЙ

Форми суспільної організації за первісних часів

Первісні форми релігії

Назва	Визначення
<i>Тотемізм</i>	– віра в спільне походження і кривну спорідненість між людиною і тотемом – певним видом тварин і рослин.
<i>Анімізм</i>	– віра в існування душ та духів, що керують всіма предметами та явищами навколишнього світу.
<i>Фетишизм</i>	– віра в надприродні властивості неживих предметів (фетишів).
<i>Магія</i>	– обряди пов'язані з вірою у здатність людини надприродним шляхом впливати на інших людей, тварин, явища природи тощо.
<i>Шаманізм</i>	– одна з ранніх форм релігії, яка заснована на уявленні про надприродну здатність служителя культу – шамана – спілкуватися з духами під час камлання (ритуалу).

МАЛЮНКИ ПЕЧЕРИ ЛАСКО (ФРАНЦІЯ)

АЛЬТАМІРСЬКА ПЕЧЕРА (ІСПАНІЯ)

КАПОВА ПЕЧЕРА (НИЖНІЙ УРАЛ)

*Заповідник “Кам'яна могила”
(Запорізька область)*

Полювання на кіз.
Мезоліт

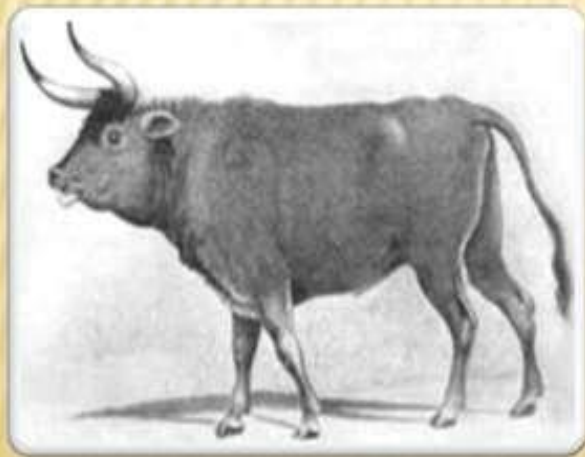

«ПАЛЕОЛІТИЧНІ ВЕНЕРИ»

«НЕОЛІТИЧНА РЕВОЛЮЦІЯ»

Важливим рубежем, що його подолали первісні люди, був перехід від привласнення готових продуктів природи (збиральництва, полювання, рибальства) до їх виробництва (землеробства і скотарства).

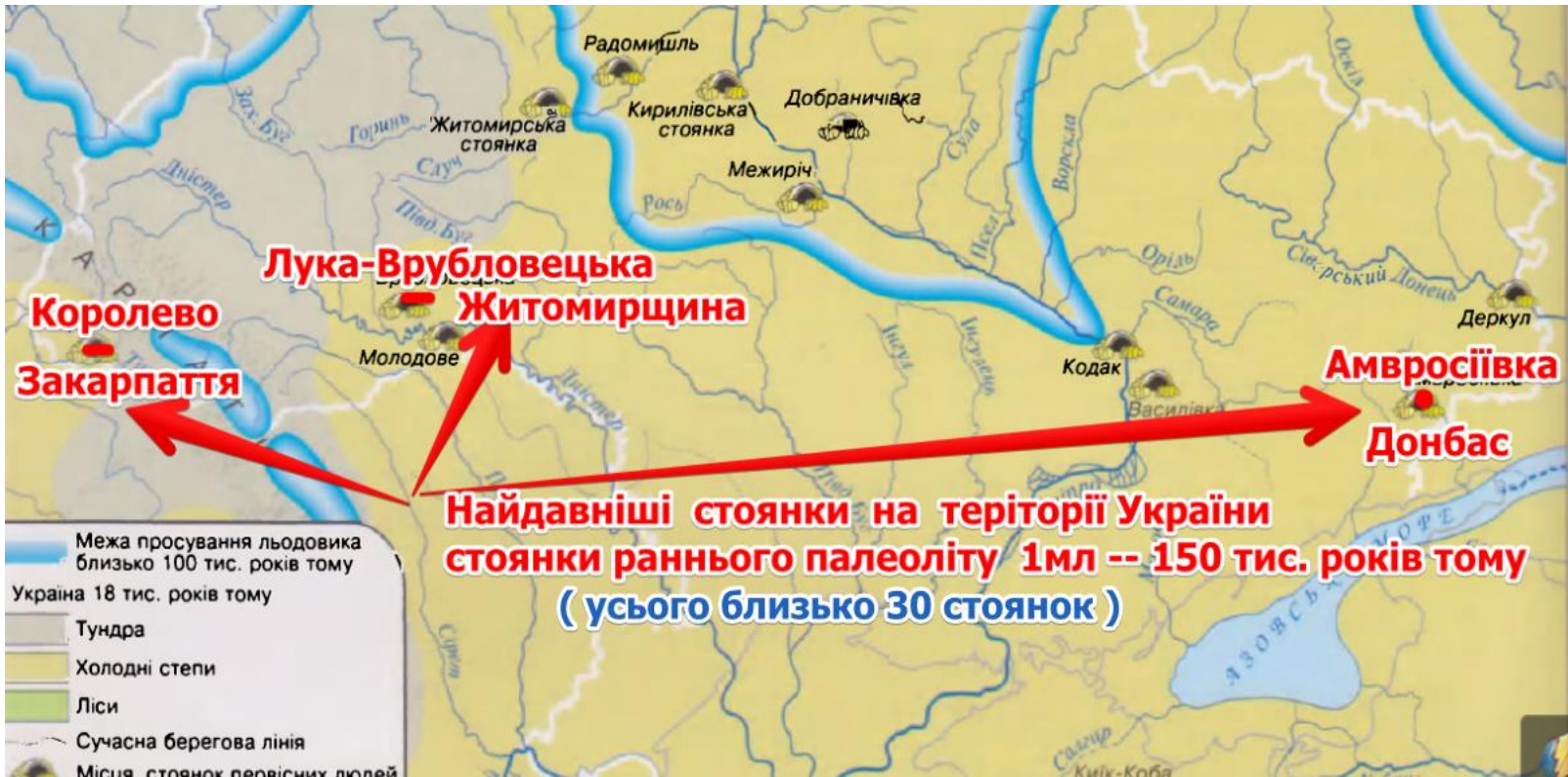
Пшениця та цапи були одомашнені близько 9 тис.р. до н.е.
горох та квасоля — приблизно 8 тис.,
оливкові дерева — 5 тис. ,
коні — 4 тис.,
виноград — 3,5 тис.р. до н.е.

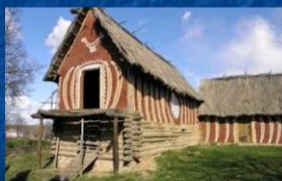
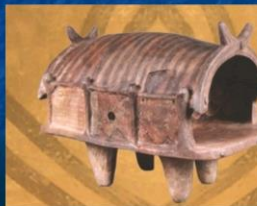
Основна хвиля

окультурення закінчилася 3,5 тис. р. до н. е.

Навіть
сьогодні, попри наші просунуті технології,
понад 90 % калорій,
які споживають люди, надходить від
небагатьох рослин, які наші
предки окультурили між 9,5 та 3, 5 тыс. років
до нашої ери:
пшениці, рису, кукурудзи, картоплі, проса та
ячменю.

За останні 2 тисячі
років жодної вартої уваги рослини або
тварини одомашнено
не було

Реконструкція трипільського поселення Коломиїщина I.

Трипільська культура
4 - середина 3 тис. до н. е.

Найдавніші землеробські цивілізації

